

สรุปสาระสำคัญของหลักการร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและอนุรักษ์พันธุ์สัตว์พื้นเมือง พ.ศ.

หลักการและเหตุผล

ประเทศไทยไม่มีกฎหมายเฉพาะเพื่อคุ้มครองพันธุ์สัตว์พื้นเมือง ซึ่งเป็นทรัพยากรพันธุกรรมที่มีความสำคัญต่อความหลากหลายทางชีวภาพด้านพันธุ์สัตว์และความมั่นคงทางอาหาร ดังนั้น เพื่อเป็นการคุ้มครองพันธุ์สัตว์พื้นเมือง และเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการดูแลและใช้ประโยชน์จากพันธุ์สัตว์พื้นเมืองอย่างยั่งยืน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

เหตุผลในการดำเนินพัฒนา

- (๑) เพื่อให้เกิดการคุ้มครองทรัพยากรพันธุกรรมสัตว์อย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม
- (๒) ส่งเสริมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรพันธุ์สัตว์พื้นเมืองอย่างยั่งยืน
- (๓) ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการบริหารจัดการทรัพยากรพันธุ์สัตว์พื้นเมือง
- (๔) วางแผนและกำหนดมาตรการต่างๆ เกี่ยวกับการส่งเสริมและอนุรักษ์ทรัพยากรพันธุกรรมสัตว์เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมอย่างยั่งยืน
- (๕) วางแผนและกำหนดมาตรการเกี่ยวกับการบริหารจัดการความปลอดภัยทางชีวภาพและสัตว์พันธุ์ต่างถิ่น
- (๖) วางแผนและกำหนดมาตรการต่างๆ ที่เกี่ยวกับการเข้าถึงและแบ่งปันผลประโยชน์จากการใช้ทรัพยากรพันธุกรรมสัตว์

เนื่องจากปัจจุบันยังไม่มีกฎหมายที่จะใช้ในการคุ้มครองและอนุรักษ์พันธุ์สัตว์พื้นเมือง เพื่อส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาปรับปรุงพันธุ์สัตว์เพื่อนำมาใช้ในเชิงการค้าอย่างยั่งยืนและเกิดความเป็นธรรมในการแบ่งปันผลประโยชน์จากการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรพันธุกรรมสัตว์

สาระสำคัญ

ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและอนุรักษ์พันธุ์สัตว์พื้นเมือง พ.ศ. ประกอบด้วย ๕ หมวด ๓๑ มาตรา มีสาระสำคัญในแต่ละหมวด ดังนี้

หมวด ๑ คณะกรรมการส่งเสริมและอนุรักษ์พันธุ์สัตว์พื้นเมือง
กำหนดให้มีคณะกรรมการส่งเสริมและอนุรักษ์พันธุ์สัตว์พื้นเมือง ประกอบด้วยปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธานกรรมการ อธิบดีกรมปศุสัตว์ เป็นรองประธานกรรมการ อธิบดีกรมประมง หรือผู้แทน อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืชหรือผู้แทน อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น หรือผู้แทน และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งอีกไม่เกินห้าคน เป็นกรรมการและผู้อำนวยการสำนักพัฒนาพันธุ์สัตว์ กรมปศุสัตว์ เป็นกรรมการและเลขานุการ ตามมาตรา ๖ โดยให้มีอำนาจหน้าที่ ตามมาตรา ๘ ดังต่อไปนี้

- (๑) ให้ความเห็นชอบหรือคำแนะนำแก่รัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงและประกาศตามพระราชบัญญัตินี้
- (๒) ให้ความเห็นชอบในการวางระเบียบเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนพันธุ์สัตว์พื้นเมืองและการขอใช้ประโยชน์จากพันธุ์สัตว์พื้นเมือง
- (๓) วางระเบียบเกี่ยวกับการศึกษา ทดลอง วิจัย และปรับปรุงหรือพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและการอนุรักษ์พันธุ์สัตว์พื้นเมือง
- (๔) พิจารณาอุทธรณ์คำสั่งไม่ขึ้นทะเบียนพันธุ์สัตว์พื้นเมือง ไม่ออกใบอนุญาตหรือไม่ต่ออายุใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้

/ (๕) ปฏิบัติการอื่น...

(๕) ปฏิบัติการอื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือตามที่รัฐมนตรีมอบหมาย
หมวด ๒ การส่งเสริมและอนุรักษ์พันธุ์สัตว์พื้นเมือง
กำหนดให้เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและอนุรักษ์พันธุ์สัตว์พื้นเมือง ให้รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนด

(๑) ชื่อพันธุ์ ประเภท ชนิด และลักษณะเฉพาะของพันธุ์สัตว์พื้นเมืองในแต่ละท้องถิ่น

(๒) ชื่อพันธุ์ ประเภท ชนิด และลักษณะเฉพาะของพันธุ์สัตว์พื้นเมืองที่ห้ามมิให้นำออก
นอกราชอาณาจักร

(๓) วางระเบียบกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการในการขึ้นทะเบียนพันธุ์สัตว์พื้นเมือง

(๔) วางระเบียบกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการในการขอใช้ประโยชน์จากพันธุ์สัตว์
พื้นเมือง

(๕) ชื่อพันธุ์ ประเภท ชนิด และลักษณะเฉพาะของพันธุ์สัตว์ต่างถิ่นที่ห้ามมิให้นำเข้ามา
ในราชอาณาจักร

(๖) ชื่อพันธุ์ ประเภท ชนิด และลักษณะเฉพาะของพันธุ์สัตว์ต่างถิ่นที่ห้ามมิให้เพาะพันธุ์
ขยายพันธุ์ ขาย หรือจำหน่ายด้วยประการใด

นอกจากนี้ กำหนดให้นายทะเบียนมีอำนาจหน้าที่ในการรับขึ้นทะเบียนพันธุ์สัตว์พื้นเมือง
และมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ตรวจสอบคำขอขึ้นทะเบียนพันธุ์สัตว์พื้นเมือง

(๒) พิจารณาคำขอใช้ประโยชน์จากพันธุ์สัตว์พื้นเมืองเพื่อเสนอต่อผู้อนุญาต

(๓) สำรวจและขึ้นทะเบียนพันธุ์สัตว์พื้นเมืองของแต่ละท้องถิ่นในราชอาณาจักร

การขอขึ้นทะเบียนและการออกใบสำคัญการขึ้นทะเบียนพันธุ์สัตว์พื้นเมือง ให้เป็นไป
ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง อีกทั้งยังกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
มีหน้าที่ขอขึ้นทะเบียนพันธุ์สัตว์พื้นเมืองในท้องถิ่นของตนต่อนายทะเบียน ผู้ใดมีความประสงค์ขอขึ้นทะเบียน
พันธุ์สัตว์พื้นเมือง ให้ยื่นคำขอผ่านองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นแหล่งกำเนิดพันธุ์สัตว์พื้นเมือง ทั้งนี้ เป็นไป
ตามมาตรา ๑๒ มาตรา ๑๕ และมาตรา ๑๗

หมวด ๓ การขอใช้ประโยชน์จากพันธุ์สัตว์พื้นเมือง การขออนุญาต และออกใบอนุญาต

กำหนดหลักเกณฑ์การขึ้นทะเบียนพันธุ์สัตว์พื้นเมืองและการใช้ประโยชน์จากพันธุ์สัตว์พื้นเมือง
โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ให้การสนับสนุนและขอสนับสนุนงบประมาณในท้องถิ่น
ของตนเพื่อส่งเสริมและอนุรักษ์พันธุ์สัตว์พื้นเมือง ตามมาตรา ๑๕ และให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
มีหน้าที่ขอขึ้นทะเบียนพันธุ์สัตว์พื้นเมืองในท้องถิ่นของตนต่อนายทะเบียน หากผู้ใดมีความประสงค์ขอขึ้น
ทะเบียนพันธุ์สัตว์พื้นเมือง ให้ยื่นคำขอผ่านองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นแหล่งกำเนิดพันธุ์สัตว์พื้นเมือง
ตามมาตรา ๑๗ ส่วนการใช้ประโยชน์จากพันธุ์สัตว์พื้นเมืองหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของพันธุ์สัตว์ดังกล่าว
เพื่อปรับปรุงพันธุ์ ศึกษา ค้นคว้า ทดลอง หรือวิจัย เพื่อประโยชน์ทางการค้า ต้องขอรับใบอนุญาต
จากผู้อนุญาต และต้องทำข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ ให้เป็นไป
ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง หากผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นบุคคลหรือนิติบุคคล
ที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยในประเทศไทย ผู้อนุญาตอาจออกข้อกำหนดหรือข้อตกลงอื่นใดเป็นพิเศษก็ได้ ตามมาตรา ๑๘ แต่หาก
ใช้ประโยชน์จากพันธุ์สัตว์พื้นเมืองหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของพันธุ์สัตว์ดังกล่าว เพื่อปรับปรุงพันธุ์ ศึกษา ค้นคว้า
ทดลอง หรือวิจัยซึ่งมิได้มีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์ทางการค้า ต้องขอรับใบอนุญาตจากผู้อนุญาต

/โดยผู้อนุญาต...

โดยผู้อนุญาตอาจทำข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือไม่ก็ได้ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง ตามมาตรา ๑๘

หมวด ๔ พนักงานเจ้าหน้าที่

กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา และให้มีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) เข้าไปในอาคาร สถานที่ทำการหรือเข้าไปในยานพาหนะ เพื่อตรวจค้นและตรวจสอบ เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการของสถานที่นั้น

(๒) ยึดหรืออายัดสัตว์หรือเอกสารหรือสิ่งของที่เกี่ยวข้องกับกระทำความผิด เพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดี ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) สั่งให้บุคคลใดๆ มาให้ถ้อยคำหรือส่งเอกสาร บัญชี หรือหลักฐานอื่นใดในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อว่าถ้อยคำ เอกสาร สมุดบัญชี หรือหลักฐานดังกล่าวมีประโยชน์แก่การดำเนินคดี หรือใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิสูจน์การกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

การค้นตามมาตรา นี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้ผู้ซึ่งเกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกตามสมควร ตามมาตรา ๒๕ และในการปฏิบัติหน้าที่ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวแก่บุคคลซึ่งเกี่ยวข้อง ตามมาตรา ๒๖

หมวด ๕ บทกำหนดโทษ

กำหนดให้มีสภาพบังคับทางอาญาเฉพาะโทษจำคุกและโทษปรับแก่ผู้ฝ่าฝืน นอกจากนี้ ได้กำหนดให้บรรดาความผิดตามร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและอนุรักษ์พันธุ์สัตว์พื้นเมือง พ.ศ. ให้อธิบดีกรมปศุสัตว์หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากอธิบดีกรมปศุสัตว์ มีอำนาจเปรียบเทียบได้ และเมื่อผู้ต้องหาได้ชำระค่าปรับตามค่าเปรียบเทียบภายในระยะเวลาที่กำหนดแล้วให้คดีนั้นเป็นอันเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา นอกจากนี้ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดซึ่งต้องรับโทษตามร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและอนุรักษ์พันธุ์สัตว์พื้นเมือง พ.ศ. เป็นนิติบุคคล ผู้จัดการหรือผู้แทนของนิติบุคคลนั้น ต้องรับโทษตามที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้มีส่วนในการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้น ตามมาตรา ๒๗ - มาตรา ๓๑